

ISBN: 978-605-7949-31-8

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 120

Karanlık Tarih Serisi - 2

Editör

Sezai Saraç

Kapak

Harun Tan

Düzeltili

Cihan Aldık

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Mart 2019
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Matsis Matbaa Hizmetleri

San. ve Tic. Ltd. Şti

Sertifika No: 40421

Tevfik Bey Mah. Dr. Ali Demir Cad.

No: 51 Sefaköy Küçükçekmece / İstanbul

Tel: 212 624 21 11

© **Amber Books** **Kitabın orijinal adı: Dark History of the Tudors**

Eserin Türkiye hakkı Kalem Ajans aracılığıyla Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir. İzinsiz yayınlanamaz.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

TUDORLARIN KARANLIK TARİHİ

CİNAYET, ZİNA, ENSEST, BÜYÜCÜLÜK,
SAVAŞLAR, DİNİ ZULÜM, KORSANLIK

JUDITH JOHN

ÇEVİRİ
SİNAN COŞKUN

KETEBE

Judith John

İngiltere'nin Güney Galler bölgesinde yaşayan yazar ve editör Judith John, farklı tarihi ve kültürel konularda uzmanlaşmıştır. Çok sayıda eğitim setine imza atan yazarın bir dizi klasik roman hakkında kaleme aldığı takdim yazıları, yakın dönemde yayınlanmıştır. Judith John'un araştırmayı sevdiği konular arasında sanat, edebiyat ve tarih arasındaki ilişkinin yanısıra Erken Modern Dönem Avrupası bulunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ / 7

VII. HENRY: BİR HANEDANIN KÖKENİ / 13

VIII. HENRY: BİR EFSANENİN DOĞUŞU / 43

VIII. HENRY: EVLENDİ, KUMPAS KURDU VE
İDAMA GÖNDERDİ / 75

IV. EDWARD: REFORMLAR, İSYANLAR VE KAN / 103

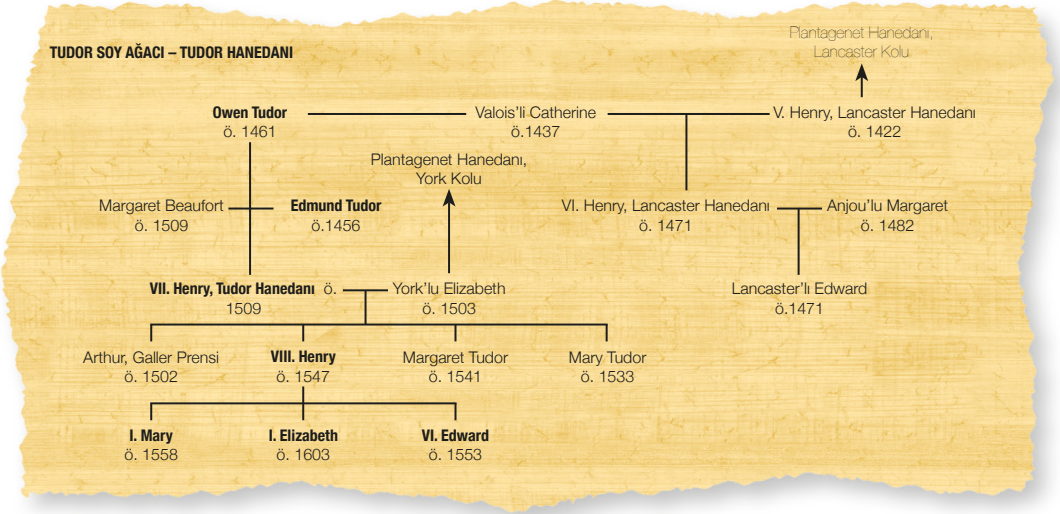
MARY, MARY, GERİSİN GERİ / 129

ELIZABETH: BAKİRE KRALİÇE KÜLTÜ / 159

I. ELIZABETH: TUDOR MİRASI / 191

GİRİŞ

Şiddet, rezalet ve dökülen kanlar, kökleri Orta Çağa uzanan İngiliz kraliyet ailesini yüzyıllar boyunca tarumar etti. Kanlı bir ihanet zinciri; entrika ve kalleşlik hikayeleriyle yüzyıllardır dinleyenleri keyiflendiren, dehşete düşüren ve büyüleyen İngiltere'nin kudretli hükümdarlarının üzerine kara bir gölge gibi çöktü.

*Cinayet. Gasp. Zina. Savaş.
Çok Yaşasın İngiltere Kralları!*

III. Edward 1327'den 1377'ye kadar İngiltere Kralı'ydı. Onun destansı saltanatı, hükümet ve etkili bir askeri gücün temelidir. Bu kazanımları daha da takdire şayan kılan

Kral VI. Henry ile Kraliçe Anjou'lu Margaret birlikte. Margaret, melek gibi görünebilir ama hafife alınması gereken bir güçtü. VI. Henry devleti idare edemez durumdayken İngiltere'ye dahi hükmetti.

nokta ise babası II. Edward'ın korkunç krallığının ardından başarılmış olmalarıydı. III. Edward'ın on iki çocuğu oldu. Oğullarından Gentli John ilk Lancaster Dükü, Langley'li Edmund ise ilk York Dükü idi. Onların soyundan gelenler, İngiltere'yi otuz yıl sürecek bir iç savaşa sürükledi. Barış ancak Tudorlar savaşan hanedanları birleştirip 1485'te iktidara geldiğinde sağlanabildi.

Aileyi Tanıyalım

Tudor hanedanının temelleri, cinayet ve ikiyüzlülük ile güç ve itibarın iç içe geçtiği

Henry Payne'in eseri olan "Choosing the White and Red Roses" (Kırmızı Gül ve Beyaz Gül Seçimi, 1908) isimli bu tablo Shakespeare'in VI. Henry eserinin 1. bölümünde birbirleriyle savaşan Lancaster ve York hanedanları ve destekçilerinin taraflarını belli etmek için kırmızı ya da beyaz gül seçtikleri sahneyi tasvir etmektedir.

bir çağda atıldı. Ancak Tudorlar iktidara gelmeden önce, nesiller boyu süren bir dizi cinayet, tahttan indirme, delilik ve zindana atma yaşandı; ta ki Tudorlar, İngiltere'nin kargaşa dolu kıyılarına hiç de kolay olmayan barışı getirene kadar.

Gentli John'un torunu, ünlü kahraman Kral V. Henry idi. Agincourt Muharebesi'nde yaptıklarıyla hem Fransa'yı hem de 1420 yılında eşi olacak Valois'li Catherine'nin gönlünü kazandı. Bir oğulları oldu ancak mutlulukları uzun sürmedi ve V. Henry 1422 yılında öldü. Yabancı bir ülkede yalnız kalan Catherine, teselliyi Owen Tudor'un (yerel Galce'de Owa-

in Tewder) kollarında aradı. Owen Tudor, Lancaster hanedanından V. Henry'nin dul eşi Valois'li Catherine'nin maiyetinde basit bir gardrop sorumlusuydu. Owen'in düşük pozisyonu nedeniyle evlilik ilk başta bir sır olarak tutuldu. Bu nedenle, evliliğe dair kesin bir kanıt bulunmamaktadır.

VI. Henry, babasının varisi olarak İngiliz ve Fransız tahtına çıktı ama genç yaşta olması ve kırılgan ruh hali, tartışmalara, entrikalara ve şiddete yol açacaktı. Fransa'yla yeniden barışçıl ilişkiler kurmak isteyen VI. Henry, 1445'te fırtınalı bir mizaca sahip Anjou'lu Margaret ile evlendi. VI. Henry, dindar ve müşfik biriydi ama aynı zamanda zayıf karakterliydi ve ruhi çöküntüye eğilimliydi. Bu durum, güçlü eşiyle tam bir tezat oluşturmaktaydı. Oğulları Westminster'li Edward 1471 yılında savaşta hayatını kaybettiğinde, taht varissiz kalmıştı.

1454 yılında VI. Henry ruhi çöküntü geçirdiğinde, onun dengesizliğinden faydala-

KERAMETLİ KRAL

VI. HENRY'nin ölümünden kısa bir süre sonra ortalık kralın keramet sahibi olduğu ve mucizeler yaratabildiği rivayetleriyle çalkalanıyordu. "Kral Henry'e adak adarsan mucizeler gerçekleşir, şifa bulursun, ölüme

bile çare olur" diyordu herkes. İnsanlar, onun türbesine hacca gidiyordu. VIII. Henry'nin krallığı döneminde neredeyse aziz ilan ediliyordu.

1471'de Tewkesbury'de Westminster'li Edward'ın, IV. Edward tarafından esir alınması resmedilmiş. Prens Edward'ın, IV. Edward'ın zafer sarhoşu taraftarları tarafından öldürüldüğüne inanılıyor.

nan Üçüncü York Dükü Richard ve York Dükü'nün torunu Edmund, İngiltere'nin Koruyucu Lordu ilan edildi. 1455 yılının Ocak ayına gelindiğinde, Henry ülkesinin yönetimini geri alacak kadar iyileşmişti ama Yorklu Richard çoktan gücün tadına varmıştı. Richard, "Kral Yapan" Warwick olarak bilinen Richard Neville tarafından destekleniyordu.

Ne gariptir ki, Yorklu Richard'ın kendisi asla taç giymedi ama iki oğlu, kalleşlikte hain babaları kadar becerikli olduklarını göstererek tacı taşıdılar. Yorklu Richard ve Neville, VI. Henry'e karşı ordu topladı ve ilk zaferlerini 1455 yılının Mayıs ayında St. Albans kırsalındaki savaş meydanında elde etti. Yorklu

galipler, zihni bulanmış Henry'i 1456 yılında akli başına gelip tekrar tahta çıkana kadar Londra Kulesi'ne hapsetti. Yorklu Richard, gerçek yüzünü göstermişti. İrlanda'ya kaçan Richard, 1459'da geri döndü. Henry'nin bu defa şansının o kadar yaver gitmeyeceğini kafasına koymuştu. Henry, Londra Kulesi'ne geri gönderildi. Richard ise Krallığın Koruyucusu olarak hükümdar oldu. Kral değildi belki ama bu da neredeyse kral olmak kadar iyiydi.

Bu esnada Anjou'lu Margaret, Lancasterlilerin desteğini kazanmıştı ve İskoçyalı III. James ile ittifak yaparak hiç durmadan ordu topluyordu. Wakefield'daki korkunç savaşta karşı karşıya gelen düşman hanedanlardan Lancasterler büyük bir zafer kazandı. Yorklu Richard ise, savaş meydanından sağ çıkamadı.

Richard'ın oğlu Yorklu Edward hak iddia edip 1461 yılının Haziran ayında tahta çıkana kadar Henry'nin delilik serüveni devam etti.

Babanın Günahları

Karışıklıktan faydalanan IV. Edward, tahtı ele geçirdi. Henry'den çok farklı bir kral portresi çiziyordu. York hanedanından ilk kral olan Edward'ın yakışıklılığı, uzun boyu ve cesaretiyle ülkeye ilham veren karizmatik bir lider olması, göze çarpan ayrımlardan biriydi. VI. Henry'nin aksine Edward, poli-